

T.C.
KARS VALİLİĞİ
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

03.05.2026

**2026/1 KARS İLİ MERALARIN KULLANIMI VE GEZGİNCİ ARICILIK
FAALİYETLERİNE DAİR VALİLİK GENEL EMRİ**

HUKUKİ DAYANAK:

I. Kanunlar

- a. 4342 sayılı Mera Kanunu
- b. 6443 sayılı Mera Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- c. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu
- ç. 442 sayılı Köy Kanunu
- d. 6831 sayılı Orman Kanunu
- e. 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun
- f. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu
- g. 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun
- ğ. 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu
- h. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu
- ı. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu
- i. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu
- j. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
- k. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu l. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu
- m. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- n. 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun
- o. 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu

II. Yönetmelikler

- a. Mera Yönetmeliği (R.G.: 31.07.1998, Sayı: 23419)
- b. Mera Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R.G.: 29.11.2013, Sayı: 28836)
- c. Mera Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R.G.: 03.05.2025, Sayı: 32889)
- ç. Göçer Hayvanların Tanımlanması ve Nakilleri Hakkında Yönetmelik (R.G.: 28.11.2020, Sayı: 31318)
- d. Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik (R.G.: 17.12.2011, Sayı: 28145)
- e. Arıcılık Yönetmeliği (R.G.: 30.10.2011, Sayı: 28128; Değişiklik: R.G.: 23.05.2024, Sayı: 32554)
- f. Karayolları Trafik Yönetmeliği (R.G.: 18.07.1997, Sayı: 23053)
- g. 1553 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Yönetmeliği

III. Alt Düzenleyici İşlemler

- a. 2007 tarihli Mera, Yaylak ve Kışlaklarda Otlatma Yönetimi Uygulama Esasları
- b. 2014/1 sayılı Mera Yaylak ve Kışlakların Kiralanması Teknik Talimatı

GENEL HUSUSLAR

Anayasa'nın 45. maddesi "Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak amacıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır" hükmü gereği;

İlimiz genelindeki tüm mera, yaylak ve kışlak alanlarının; ilimizde ikamet eden veya göçer hayvancılık faaliyeti yürüten kişilerin istifadesine sunulmasına ilişkin iş ve işlemler ile gezginci arıcılık faaliyeti yürüten kişilerin uyması gereken esasların belirlenmesi, mera alanlarının uzun süreli ve verimli kullanılarak sürdürülebilirliğinin sağlanması ve ülke hayvancılığının geliştirilmesi amacıyla ilimizde bulunan meralardan azami faydanın temin edilmesine ilişkin hususları düzenlemek üzere, hukuki dayanak kısmında belirtilen mevzuat hükümleri kapsamında bu Emir yayımlanmıştır. 2026 yılı içerisinde başta ilimiz meralarından yararlanacak göçerler ile ilimizde hayvancılık faaliyeti yürüten üreticiler ve bu konulardaki iş ve işlemleri yürüten kamu personelinin uyması gereken kurallar ile yapacakları iş ve işlemler aşağıda belirtilmiştir.

I. BÖLÜM

MERA, YAYLAK VE OTLAKİYELERİN KORUNMASI VE KULLANIMIYLA İLGİLİ ESASLAR:

Madde 1. Amaç ve Kapsam

a) **Amaç:** Mera ve yaylaların uzun süreli ve daha verimli kullanılarak sürdürülebilirliğinin sağlanması, ülke hayvancılığının geliştirilmesi için ilimizde bulunan meralardan azami faydanın elde edilmesi, sosyal adalet ilkelerinin sağlanması, ilimiz genelinde uygulanacak tüm mera ve yaylacılık faaliyetlerinde güvenlik zafiyetine yol açmayacak tedbirlerin alınması, hayvancılık faaliyeti yürüten göçerlerin hayvan sevkleri sırasında hayvan hastalıklarının yayılması ile çiftçi malları ile kamu mallarında oluşabilecek zararların önlenmesi, mera sınır anlaşmazlıklarının önlenmesi ve sürü yönetiminin sağlanması, meraların korunması için sorumlu kişi ve kurumların belirlenmesi ve tüm bu faaliyetler sırasında yaşanacak uygunsuzluklar için ceza, yaptırım ve uygulamaların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

b) **Kapsam:** İlimiz genelindeki tüm mera, yaylak ve kışlak alanları ile bu alanların ilimizde ikamet eden veya göçer hayvancılık faaliyeti yürüten kişilerin istifadesine sunulması ile ilgili tüm iş ve işlemleri kapsar.

Madde 2. Yetkili ve Sorumlu Kişi ve Kurumlar

4342 sayılı Mera Kanunu gereği ilimizde bulunan mera, yaylak, kışlak ve otlakların; tespit, tahdit, tahsis işlemleri ile ihtiyaç fazlası mera, yaylak, kışlak ve otlakların her türlü kiralama işlemleri ve otlatma planlarının uygulanması İl Mera Komisyonu tarafından yürütülecektir.

Madde 3. Otlatma Mevsimi ve Otlatma Planı

a) **Otlatma Mevsimi:** İlimizde köy yakınlarındaki mera ve umuma ait otlakilerde otlatma mevsimi 3-B-2 numaralı tabloda belirtilen tarihlerde başlayıp, sona erecektir. Bu tarihler mevsim koşullarına bağlı olarak, İl Mera Komisyonu tarafından 15 ile 30 güne kadar öne çekilebilir veya uzatılabilir. Köy uzağındaki mera (yaylak) ve umuma ait otlakilerde ise otlatma mevsimi 3-B-2 numaralı tabloda belirtilen tarihlerde başlayıp, sona erecektir. 3-B-2 numaralı tabloda belirtilen tarihlerden önce mera, yaylak ve otlakielere çıkılmayacak ve belirtilen tarihlerden sonra otlakielerde kalınmayacaktır.

b) **Otlatma Planı:** Meralarda aşırı otlatma baskısından kaynaklanan problemlerin önüne geçmek, bitkilerin gelişimine zaman tanımak ve doğal tohumlamanın oluşabilmesi amacıyla; İl ve ilçelerimize, bağlı yerleşim birimlerinde tüm mera ve yaylaklarda gelişigüzel bir şekilde ve ağır otlatma yapılmaması münavebe ile dinlendirilerek otlatma sisteminin uygulanması gerekmektedir. Bu konuda gerekli kontroller, köy/mahalle muhtarı veya varsa mera yönetim birlikleri tarafından yapılacaktır. İlimizde 2026 yılı içerisinde uygulanabilecek olan İl Otlatma Planı ve Otlatma dönemleri aşağıda 3-B-1 ve 3-B-2'deki tablolarda belirlenmiştir.

Tablo: (3-B-1)

Parsellerde Dönemler İtibari ile Münavebeli Otlatma Örneği			
Parseller	İlk Otlatma	Orta Otlatma	Son Otlatma
		(10-20 Nisan-20 Haziran)	(20 Haziran-25 Ağustos)
A	-	-	Otlat
B	-	Otlat	-
C	Otlat	-	-

Tablo: (3-B-2)

İlçe Adı	Yerleşim Yeri Çevresindeki Meralar		Yerleşim Yeri Uzağındaki (yaylalar) meralar	
	Otlatma Başlangıcı	Otlatma Sonu	Otlatma Başlangıcı	Otlatma Sonu
Akyaka	10 Nisan 2026	30 Ekim 2026	01 Haziran 2026	01 Ekim 2026
Arpaçay	10 Nisan 2026	30 Ekim 2026	01 Haziran 2026	01 Ekim 2026
Digor	10 Nisan 2026	15 Kasım 2026	01 Haziran 2026	01 Ekim 2026
Merkez	10 Nisan 2026	15 Kasım 2026	01 Haziran 2026	01 Ekim 2026

Kağızman	10 Nisan 2026	15 Kasım 2026	01 Haziran 2026	01 Ekim 2026
Sarıkamuş	20 Nisan 2026	30 Ekim 2026	01 Haziran 2026	01 Ekim 2026
Selim	20 Nisan 2026	30 Ekim 2026	01 Haziran 2026	01 Ekim 2026
Susuz	20 Nisan 2026	30 Ekim 2026	01 Haziran 2026	01 Ekim 2026

Yukarıda belirtilen tarihlerden önce meraya çıkılmayacak ve sonra merada kalınmayacaktır. Otlatma başlangıcı (bu emrin 3-B-1 ve 3-B-2 Tablolarında yer alan gruplardaki otlatma mevsimi başlangıç tarihleri baz alınacak olup) ve bitiş tarihlerinden önce veya sonra mera ve yaylalarda hayvan otlatıldığı tespit edilirse; ilgililer hakkında Valilik Genel Emri 'ne aykırı hareket etmekten ötürü Kabahatler Kanun'un 32'nci maddesine göre işlem yapılacaktır. Ayrıca 1, 2 ve 3. maddelerde yer alan düzenlemelere uymayanlara 2886 sayılı Kanuna göre tahliye işlemi yaptırılarak ecrimisil tahakkuk ettirilecektir. Meteorolojik veriler ve hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi halinde İl Mera Komisyonu'nun İl Otlatma Planını yeniden düzenleme yetkisi saklıdır. Tüm yerleşim yeri ve çevresindeki kışlaklarda otlatma mevsimi 01 Kasım 2026 tarihinde başlayıp, 01 Mart 2027 tarihinde sona erecektir.

Tüm İlçelerde Tablo 3-B-2'de belirtilen tarihlerde başlayıp tüm İlin otlatma mevsimi tablo 3-B-2'de belirtilen tarihlerde sona erecektir. Yukarıda belirtilen tarihlerden önce meraya çıkılmayacak ve belirtilen tarihten sonra merada kalınmayacaktır.

Otlatma başlangıcı (bu emrin 3-B-1 ve 3-B-2 Tablolarında yer alan gruplardaki otlatma mevsimi başlangıç tarihleri baz alınacak olup) ve bitiş tarihlerinden önce veya sonra mera ve yaylalarda hayvan otlatıldığı tespit edilirse; ilgililer hakkında Valilik Genel Emri 'ne aykırı hareket etmekten ötürü Kabahatler Kanunu'nun 32'nci maddesine göre işlem yapılacaktır. Ayrıca 1, 2 ve 3. maddelerde yer alan düzenlemelere uymayanlara 2886 sayılı Kanun'a göre tahliye işlemi yaptırılarak ecrimisil tahakkuk ettirilecektir. Meteorolojik veriler ve hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi halinde İl Mera Komisyonu'nun İl Otlatma Planını yeniden düzenleme yetkisi saklıdır.

Madde 4. Mera ve Yaylalardan Yararlanma

a) İlimiz meralarının kurallara uygun olarak otlatılabilmesi, verimlilik ve sosyal adalet ilkelerinin zedelenmemesi için yıllardan beri uygulanan, mevcut hayvanların Köy ve Mahalledeki ortak sürüye dâhil edilerek, tüm hayvan sahiplerinin katılımıyla tutulan çoban ile kontrollü ve rotasyonlu otlatmanın devam ettirilmesi, küçük ve büyükbaş hayvan otlatma alanları ve meraların verimli kullanımının planlanması, ilgili Tarım ve Orman İl/İlçe Müdürlüklerinin kontrolünde, ilgili Köy/Mahalle muhtarlığı veya belediyesince alınacak kararlar doğrultusunda uygulama yapılabilir. Ancak projeli olarak yurt dışından ithal edilen saf ırk hayvanlar veya yurt dışında ithal ve damızlık (pedigri) kaydı bulunan hayvan sahipleri istemeleri halinde köy sürüsüne katılmadan, köy sürüsünün otlatıldığı yerde ayrı olarak

otlatılabileceklerdir. İlgili belediye ve köy/mahalle muhtarlıkları hayvan kültür ırkının gelişimi için bu hususta hassasiyet göstereceklerdir. Bu hususa aykırı hareket edenler hakkında ilgili muhtarlıklar ve varsa mera yönetim birlikleri tarafından gerekli kontrol ve tespitler yapılacak ve tutanak altına alınarak yazılı olarak Tarım ve Orman İl/İlçe Müdürlüklerine bildirilecektir. Bu hususa aykırı hareket edenler hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32'inci Maddesi ve 442 sayılı Köy Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre işlem uygulanacaktır.

b) Mesai saatleri dışında oluşacak mera işgal ve tecavüzlerinde teknik personele ulaşılamadığı zamanlarda işgalin en hızlı şekilde tespit edilmesi ve işgal emarelerinin kayıt altına alınmasının sağlanması ve şikâyet konusu mera alanlarında sosyal/adli olumsuzlukların yaşanmaması adına kolluk kuvvetlerince bilgi belgeler derlenerek İl/İlçe Müdürlükleri vasıtasıyla İl Mera Komisyonuna sunulması sağlanacaktır.

c) Otlatma Planlarının uygulaması, takibi işlemlerinden ilgili Muhtarlık ve İlçe Belediye Başkanları sorumlu olacak, uygulanacak cezai işlemlerde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri uygulanarak tahsil edilecektir.

d) İlimiz meralarının kurallara uygun olarak otlatılabilmesi, verimlilik ve sosyal adalet ilkelerinin zedelenmemesi için yıllardan beri uygulanan, mevcut hayvanların mahalledeki ortak sürüyle dâhil edilerek, tüm hayvan sahiplerinin katılımı ile tutulan çobanla kontrollü ve rotasyonlu otlatmanın devam ettirilmesi sağlanacaktır. Aynı hayvan otlatanların tespitlerinin yapılması durumunda 2026/1 Kars İli Meraların Kullanımı ve Gezginici Arıcılık Faaliyetlerine Dair Valilik Genel Emri 'ne muhalefetten ilgililer hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamında işlem yapılacaktır.

e) Mera yaylak, kışlak ve otlakielere, izinsiz (kaçak) veya otlatma kapasitesinin üzerinde getirilen hayvanlarla ilgili olarak, ilgili köy/mahalle muhtarı yoksa köyde ikamet eden vatandaşlar ile o bölgedeki kolluk kuvvetleri nezaretinde, İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü personelleri tarafından müştereken gerekli tespitler yapıp tutanağa bağlanarak, 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 26'ncı maddesi gereğince 2026 yılında İl Mera Komisyonu tarafından otlatma hakkı olarak tespit edilen günlük her 1 (bir) büyükbaş hayvan için 440,00 TL'nin 3 (üç) katı, her 1 (bir) küçükbaş hayvan için 44,00 TL'nin 3 (üç) katı, her 1 (bir) dana-düve için 198,00 TL'nin 3 (üç) katı ve yine her 1 (bir) kuzu-oğlak için 17,60 TL'nin 3 (üç) katı idari para cezası kesilir. İl Mera Komisyonu kararıyla idari para cezasının tahsili cihetine gidilir.

f) Otlatma yapılacak alanlara gidiş ve dönüş güzergâhlarının planlanmasında, şahıs taşınmazlarına zarar vermeden planlama yapılacak ve uygulanmasına dikkat edilecektir. Şahıs taşınmazlarına zarar verilmesi durumunda ilgili Köy/Mahalle muhtarı tarafından gerekli tespitler yapılacak ve 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun'un ilgili hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

g) 4342 sayılı Mera Kanunu gereği ihtiyaç fazlası meraların kiraya verilmesi İl Mera Komisyonu yetkisi dahilindedir. Buna göre meralarda Belediye Başkanlıklarının, Muhtarlıkların ve şahısların kiralama yetkisi bulunmadığından herhangi bir şekilde Mera, yaylak ve kışlakların usulü dışında kiralama yapılması durumunda 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre haklarında yasal işlem yapılacaktır. Şahıslarla ilgili usulsüz mera ve yayla kiralamasının tespiti yapılması halde ilgili savcılıklara gerekli suç duyurusu yapılacaktır.

h) Otlatma sezonu içerisinde çevre illerden ilimize yapılacak sevklerde, mera tespit, tahdit ve tahsis çalışması tamamlanmış olan köy ve mahallelerde; tahsis işlemlerinde kendisine tahsis edilen hayvan sayısından daha fazla sayıda hayvanı (büyükbaş ve küçükbaş) işletmesine

getirecek olan yetiştiricilerin, kendi köylerindeki hayvancılık işletmeleri için İl/İlçe Müdürlüklerimizden; yeterli yem, bakım malzemeleri vb. faktörler göz önünde bulundurularak Kapasite Raporu almaları gerekmektedir. Alınan Kapasite Raporunda belirtilen hayvan sayısından daha fazla hayvan için İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerince ilimize Yurt İçi Veteriner Sağlık Raporu düzenlenmeyecektir. Kapasite Raporunda yazan hayvan sayısından daha fazla hayvanın işletmeye getirilmeye çalışılması hâlinde, mülki idare marifetiyle hayvanlar köye sokulmayacaktır. Kapasite Raporunda belirtilen sayıdaki hayvanlardan, mera tahsis listesinde belirtilen sayıdaki hayvanın merada otlatılmasına; geri kalanların ise işletmede bakım ve beslenmesine izin verilecektir.

Madde 5. Asılsız İhbar

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrası "*Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeveye hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir.*" şeklindedir. Görüleceği üzere, idarenin genel düzenleyici işlemleriyle hangi fiillerin kabahat oluşturabileceğinin düzenlenebileceği açıkça kanunda yer almıştır. Bu hükme istinaden, Mera, yaylak ve kışlaklarda izinsiz/aşırı otlatma ile ilgili olarak ihbarda bulunan şahısların asılsız ve kötü niyetli olarak ihbarda bulunduğu anlaşılması üzerine bu durumun yerinde tutanak altına alınması neticesinde; 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 9'uncu maddesinin (Ç) fıkrası, 11'inci maddesinin (C) fıkrası ve 66'ncı maddesi ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. Maddesinde düzenlenen "Emre Aykırı Davranış" kapsamında değerlendirilecek ve asılsız ihbarda bulunan kişi hakkında idari para cezası uygulanacaktır. Kesilen cezanın takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri uygulanacaktır.

Madde 6. Sürü Yönetimi

a) Köy/Mahalle muhtarları, köy sürüsü için tüm hayvan sahiplerinin katılımıyla çoban tutacaklardır. Çoban tutulurken, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 31'inci maddesi uyarınca on iki yaşını doldurmamış çocukların ceza sorumluluğu bulunmadığından, bu kişiler çoban olarak çalıştırılmayacaktır.

b) Köy/Mahalle muhtarları sürüyü otlatmak için tutmuş oldukları çobanlar için de çobanları işe başlatmadan önce, aşağıda belirtilen belgeleri temin ederek, bağlı bulunduğu kolluk kuvvetlerine ibraz etmek zorundadır.

- Kimlik Belgesi
- Adli Sicil Kaydı
- İkametgâh Belgesi
- 2 Adet Vesikalık Fotoğraf
- Üzerine kayıtlı büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısını belirtir ilgili kurum onaylı belge.

c) Köylere ait hayvanları köy yaylaklarına çıkarmak için tutulacak çobanlara ait (ekte örneği yer alan) kimlik kartlarını köy muhtarı, İlçe Jandarma Komutanlığı'nın koordinesinde hazırlayacak, Merkezde ilgili Vali Yardımcısı ilçelerde Kaymakam onayından sonra çobanlara verilecektir. Çoban kimlik kartı alanlar, İl/İlçe Jandarma Komutanlığına bildirilecek ve Jandarma Komutanlığınca kontrol edilecektir.

d) İl dışından gelecek çobanlar/sürü yöneticileri yanlarında ilgili köy veya mahallenin mera-yaylak otlatma kapasitesine göre hane başına düşen küçük veya büyükbaş hayvan

sayısından fazla hayvan getiremeyeceklerdir. Bu konuda ilgili Köy/Mahalle muhtarlığı gerekli takibi yapacak ve çobanlar ile yapılan sözleşmelerinde bu konulara dikkat edeceklerdir.

e) Köy ve Mahalle Muhtarlıklarınca, köylerindeki hayvan sürüleri için tutulan tüm çoban/sürü yöneticileri ile ilgili kimlik bilgileri ikinci bir tebliğe gerek duyulmaksızın işe başlatılmadan önce kolluk birimlerine iletilecektir.

f) Arazi kontrollerinde çobanlar, kontrol yapan güvenlik güçlerine, çoban tanıtım kartı ibraz etmekle yükümlüdür. Çoban tanıtım kartı ve kimlik ibrazında bulunmayan çobanlar hakkında 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

g) İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünün görevlisinin hazır bulunmadığı durumlarda çoban, göçer ve yaylacı vb. sürü sahipleri ile karşılaşan Jandarma birimleri gerekli kontrolleri yaparak, bu emre aykırı fiillerin tespiti halinde gerekli idari yaptırım kararlarının uygulanması için tanzim ettiği tutanakla ilgili gerekli belgeleri İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne bildirecektir.

Madde 7. Yaylacılık Faaliyetleri

a) Yaylalardan istifade edecek göçerlere ait Yaylacı Tanıtım Kartını Köy Muhtarı, İlçe Jandarma Komutanlığının koordinesinde hazırlayacak, Merkezde ilgili Valilik İdari ve Denetim Müdürlüğünden sorumlu Vali Yardımcısı, İlçelerde Kaymakam onayından sonra yaylacılara verilecektir. Yaylacı tanıtım kartı ve çoban kimlik kartı alanlar, İl/İlçe Jandarma Komutanlığına bildirilecek ve Jandarma Komutanlığınca kontrol edilecektir. Yaylalardan istifade edecek göçerler yanlarında Yaylacı Tanıtım Kartını taşımakla yükümlüdür.

b) Arazi kontrollerinde yaylalardan istifade eden vatandaşlar, kontrol yapan güvenlik güçlerine, Yaylacı Tanıtım Kartı'nı ibraz etmekle yükümlüdür. Yaylacı tanıtım kartı bulunmayan veya ibraz etmeyenler hakkında 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

c) Yaylalardan istifade edecek vatandaşlarımız, köy/mahalle muhtarları tarafından; terör, kaçakçılık, defnecilik, izinsiz avlanma ve endemik bitki toplayıcılığı başta olmak üzere, yasadışı faaliyetlere yönelik, duyarlı olmaları ve gerekli durumlarda güvenlik güçlerinin bilgilendirilmesi konusunda uyarılacaktır.

d)

e) Ayrıca yaylaya çıkılan köylerde; köy muhtarı tarafından, yaylaya çıkışla ilgili karar alınması gerekmektedir. Köyün hayvanlarının yaylada olduğu tarihlerde, yaylaya çıkmayarak köyde kalan çiftçi ailelerine ait hayvanların, köy merasında otlatılıp-otlatılmayacağı köy muhtarının alacağı kararla belirlenir. Köyde hayvancılık yapan şahıslar, köy muhtarının almış olduğu karara uymak zorundadırlar.

e) Vatandaşlarımız yayladan dönüşlerinde kullandığı malzemelerini yaylada bırakmayacak, bu hususla ilgili olarak köy muhtarları tarafından gerekli duyurular yapılacaktır.

Madde 8. İhtiyaç Fazlası Meraların Kiralanması

8.1 Genel Hükümler

a) İlimiz sınırları içerisinde ihtiyaç fazlası olduğu belirlenen Devletin Hüküm ve Tasarrufu altında bulunan mera ve yaylaklar ile umuma ait çayırların, her türlü kiralama işlemleri İl Mera Komisyonu tarafından otlatma mevsimi dikkate alınarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre hayvan sahiplerine hayvan otlatmak amacıyla ihale usulü ile mevsimlik olarak kiralanır.

b) Göçerlerin mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanmalarının esasları 29 Kasım 2013 tarih ve 28836 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Mera Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 13'üncü Maddesi ve 2014/1 sayılı Mera, Yaylak ve Kışlakların Kiralanması Teknik Talimatı ile belirlenmektedir.

c) Mera, yaylak ve kışlakların kiralanmalarına yönelik ihaleler, ihale komisyonu tarafından yapılır. İhale komisyonu gerekçesini belirtmek suretiyle ihaleyi yapıp, yapmamakta serbesttir.

d) Valiliğimizce ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dâhilinde hareket edilerek güvenlik zafiyetine yol açmayacak tedbirleri alarak yayla ve meraların vatandaşlarımızın kullanımına açılması, teröre müzahir olabilecek kişilerin durumlarının ise ayrıca değerlendirilmesi hususunda gerekli tedbirler alınacaktır.

e) Terörle mücadelede operasyon bölgeleri ile askeri yasak bölge ve özel güvenlik bölgesi ilan edilen alanlar içerisinde bulunan yaylaların, yeniden vatandaşlarımızın kullanımına açılması amacıyla daha önce alınan kararlar bu çerçevede değerlendirilecektir.

f) Kiraya verilecek mera, yaylak ve kışlakların belirlenmesi ile kiralama işlemleri sadece İl Mera Komisyonu tarafından yapılmaktadır. Komisyon dışında yapılan kiralama işlemleri yasal değildir.

g) Komisyon, göçerlerin talepleri ile mera, yaylak ve kışlakların tahsisleri ve mevcut durumlarını dikkate alarak kiralanacak mera, yaylak ve kışlakları belirler. Kiralamalardan yararlanma şartları ve istenilen evraklar bu Emrin "*Kiralamalardan Yararlanma Şartları*" bölümünde yer almaktadır.

h) Kiraya verilebilecek Mera, yaylak ve otlaklıların ihaleye çıkarılması veya ihalenin iptal edilmesinin takdir hakkı İl Mera Komisyonunda saklıdır. 2026 yılı otlatma mevsiminde ilimizde ihtiyaç fazlası bulunan mera/yayla alanların kiralanması ile ilgili yapılacak olan ilk ihaleye ilimizde ihtiyacı bulunan gerçek veya tüzel kişilikler katılacaktır. Bu sebeple yapılacak ilk ihaleye, en az son bir yıldır ilimizde ikamet eden gerçek veya tüzel kişiliklerin başvuruları kabul edilecektir. İhaleye çıkarılan yaylalardan talipli çıkmayan veya ihale edilemeyen mera, yaylak ve kışlak olması durumunda, yeniden ihale yapılması halinde, genel katılımlı bir ihale olacaktır. 2014/1 sayılı Mera Yaylak ve Kışlakların Kiralanması Teknik Talimatın 8. maddesinin 1'inci bendinin 3'üncü paragrafında belirtilen; "*Göçerler; ilan edilen alanlarda, otlatma mevsimi başlamadan altmış gün önce, kiralamak istedikleri yeri, getirecekleri hayvan sayısını belirten dilekçe, dilekçe ekinde yer alan nüfus cüzdanı fotokopisi, kendisi ve yanında çalışanlar hakkında sabıka kaydı ve hayvancılık iştiğal belgesi ile birlikte komisyona başvurur.*" hükmü gereği göçerler İl Mera Komisyonuna başvururlar. Kiralama ihalesine

katılacak yerli üreticiler ve göçerlere ait hayvanların en geç 01.12.2025 tarihi itibariyle işletmede kayıtlı olması gerekmektedir.

i) Göçerler, kendilerine tahsis edilen alanlarda Komisyonca belirlenen otlatma planına uymakla yükümlüdürler. Yaylalarda otlatma mevsimi 01 Haziran 2026 tarihinde başlayıp 01 Ekim 2026 tarihinde sona erecektir. Yukarıda belirtilen tarihlerden önce yaylalara çıkılmayacak ve belirtilen tarihlerden sonra yaylalarda kalınmayacaktır.

j) İhale bedellerinin %75'i Valilik/Kaymakamlık denetiminde olacak olan köy sandığında veya belediyede açılacak ayrı bir hesaba (Hesap açılırken İl Mera Komisyonu'nun izni dışında kullanılmaması şerhinin düşülmesi gerekmektedir) gelir olarak kaydedilir. Bedel Mera Islah ve Amenajman işleri haricinde kullanılamaz. Kalan kısmın (%25) ise Bakanlığın ilgili hesabına gelir olarak kaydedilir.

k) Göçerler kendi aralarında birlik, kooperatif veya ortaklık şeklinde örgütlenmiş ise, kiralama talebi yönetim kurullarınca yapılır. Sözleşme yine aynı yönetim kurullarınca gerçekleştirilir. Ancak yönetim kurulları, bu konuda yetkili olduklarını belirtir belgeleri Komisyona sunmakla yükümlüdürler.

l) İhale katılımını ortaklık sözleşmesi ile çok ortaklı olarak yapılabilecektir. Bu durumda olanlar, hayvan sevki sırasında ve merada buldukları her an ortaklıklarını belgelendiren evrakları yanlarında bulunduracaklardır. Yapılan kontrollerde aksi durum tespit edilmesi durumunda haklarında yasal mevzuat çerçevesinde işlem yapılacaktır.

m) İlimiz meralarında kiralama yapan sürü sahipleri orman sınırındaki mera alanlarında otlatma veya geçiş yapılacak olması durumunda, Orman İşletme Müdürlüğünden otlatma ve geçiş izinleri alacaklardır. Ayrıca otlatmanın yasak olduğu ağaçlandırma alanlarına hayvan sokulmayacak ve yangına sebebiyet vermemek için gerekli önlemler alınacaktır. Bu duruma aykırı hareket edenler hakkında ilgili mevzuat çerçevesinde işlem yapılacaktır.

n) İlimiz meralarında kiralama yapan sürü sahipleri, yabancı kişi veya kişilere rastlamaları durumunda "112 (Jandarma) İhbar Hattına" bildirimde bulunacaklardır.

o) Göçerler yanlarında getireceği her şahıs/çobanla ilgili (Kimlik Bilgisi, Adili Sicil Kaydı, İkametgâh Belgesi, Valilik/Kaymakamlık onaylı çoban kimlik kartı) belgeleri işe başlamadan önce ilgili kolluk kuvvetlerine ibraz etmek zorundadır.

8.2 Kiralamalardan Yararlanma Şartları ve Başvuru Evrakları

a) Kiralamalardan yararlanma şartları

- Yapılacak ilk ihaleye katılım sağlayacak olan üreticilerin son 1 yıldır ilimizde ikamet ettiklerini belgelendirmeleri gerekmektedir.
- İlk yapılacak olan ihaleye başvuracakların, sahip oldukları hayvanların 01.12.2025 tarihi itibari ile işletmede kayıtlı olduğunu gösterir güncel küpe numaralarını Komisyona sunacaklardır. İhaleye girecek gerçek kişilerin, hayvan varlığı, kiralamak istediği ihtiyaç fazlası mera/yaylanın hayvan otlatma kapasitesinin en az % 75'i oranında sahip olduğu (ortaklık sözleşmesi yapılmış ise ortakların toplam hayvan sayısı dahil) kulak küpe numarasını içeren güncel hayvan varlığını gösterir

belgeyi (İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden temin edilecektir.) belgelendirmeleri gerekmektedir.

- Genel İhaleye başvuracakların, sahip oldukları hayvanların 01.12.2025 tarihi itibarıyla güncel küpe numaralarını gösterir belgeyi, Komisyona sunacaklardır. İhaleye girecek gerçek kişilerin, hayvan varlığı, kiralamak istediği ihtiyaç fazlası mera/yaylanın hayvan otlatma kapasitesinin en az % 75'i oranında sahip olduğu (ortaklık sözleşmesi yapılmış ise ortakların toplam hayvan sayısı dahil) kulak küpe numarasını içeren güncel hayvan varlığını gösterir belgeyi (İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden temin edilecektir.) belgelendirmeleri gerekmektedir.
- Göçerlerin kendi aralarında birlik, kooperatif veya ortaklık şeklinde ihale başvurusu yapması durumunda ortaklıklarını noter tasdikli daimî tebligat adresini de ihtiva eden temsil belgesi ile belgelendirmeleri ve her ortak için ihale katılımı için gerekli belgeleri komisyona sunmaları gerekmektedir.
- İhale tarih ve saatinden sonra kesinlikle başvuru evrakı alınmayacak, eksik evrakla yapılan başvurular kesinlikle kabul edilmeyecektir.
- İlk ihaleye katılım için başvuru yapanların, başvurularında sundukları hayvanlar ve hayvanların bulunduğu işletme ihale tarihinden önce İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü personellerince kontrol edilecek, gerçeğe aykırı başvuru yapanların ihale başvuruları iptal edilecek ve haklarında yasal işlem başlatılacaktır.
- İhale başvurusu yapanların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale yasaklı olması durumunda ihale katılım başvuruları alınmayacak, daha sonradan yapılan araştırma neticesinde ihale yasaklı oldukları anlaşılanların ihale katılım başvuruları iptal edilecektir.

b) İhale Başvuru Evrakları

- Talep Dilekçesi
- Aile Nüfus Kayıt Örneği
- İkametgâh Belgesi
- Nüfus Cüzdanı Fotokopisi
- Savcılık İyi Hal Kâğıdı
- Geçici teminatın yatırıldığını gösterir onaylı dekontun aslı (Muhammen Bedelin %30'u)
- Gerçek kişiler adına katılacakların aslını gösterir noter tasdikli vekâletnameleri
- İhaleye ortak olarak katılacakların için noter onaylı Basit Ortaklık Sözleşmeleri
- Tüzel kişilerin İdare merkezinin bulunduğu yer mahkemesinden veya siciline kayıtlı bulunduğu ticaret veya sanayi odasından veya benzeri makamlardan 2026 yılında alınmış tüzel kişiliğin sicile kayıtlı olduklarını gösterir noter tasdikli vekâletname ve imza sürgüsü
- Güncel Onaylı Hayvan listesi ve Hayvancılık İşletme Tescil Belgesi
- Yetiştiricilerin birlikte yapacağı kiralamalar için birlikte hareket edeceklerine dair noter tasdikli taahhütname ve kişiler adına kendi aralarından bir kişiye verilen noter tasdikli vekaletname
- Hayvanların 01.12.2025 tarihi itibarıyla üzerine kayıtlı olduğunu gösterir belge.
- Birlikte hareket edecek olan şahısların; her birinin ayrı ayrı Kimlik Belgesi, İkametgâh Belgesi (Mernis Sisteminden Alınacak), Adli Sicil Kaydı, İşletme Tescil Belgesi ve Hayvan listesini dilekçe ekinde vermesi gerekir.

c-) İhaleyi alan sürü sahipleri, yanlarında getirecekleri her şahıs/çoban ile ilgili olarak (kimlik bilgisi, adli sicil kaydı, ikametgâh belgesi ve Valilik/Kaymakamlık onaylı çoban kimlik kartı) belgeleri işe başlamadan önce ilgili kolluk kuvvetlerine ibraz etmek zorundadır. Aksi

davrananlar hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca işlem yapılacaktır.

8.3 Sözleşmenin Feshini Gerektiren Hususlar

- a) Göçerler tarafından kira bedeli veya kesin teminatın yapılan ihtarla rağmen süresinde ödenmemesi ya da sözleşmede belirtilen diğer hususlara uyulmaması,
- b) Göçerlerin kiraladıkları mera, yaylak ve otlaklara İl Mera Komisyonu ile yaptıkları kira sözleşmesinde belirtilen miktardan farklı sayı ve cinsten hayvan getirmeleri, başvuru evrakları ile verdikleri hayvan listesindeki hayvanlardan başka hayvanların kiralama alanında tespit edilmesi,
- c) Göçerlerin kiraladıkları yeri ücret karşılığında başkalarına kiraya vermeleri, devretmeleri, ortak almaları ve kiralanan alanı amacı dışında kullanmaları (Kiracı kullanım hakkını devredemez, ortak alamaz, kiraya verilen yeri genişletemez, değiştiremez ve amacı dışında kullanamaz),
- d) Otlatma yapılırken kiralama alan sınırlarının ihlal edilmesi ve ihtarlarla rağmen sınır ihlaline devam edilmesi,
- e) Kiraya verilen meralar üzerinde yönetmelik gereği komisyonca yapılmasına izin verilen hayvancılık tesisleri haricinde sabit tesis yapılması,
- f) Kiralanan meranın kullanılması sırasında çevreye ve çevredeki şahıs veya mera parsellerine zarar verilmesi ve ihtarla rağmen devam edilmesi,
- g) Güvenlik zafiyetine yol açacak durumların oluşması veya kiralama yapan kişilerin teröre müzahir olmaları durumlarının tespit edilmesi,
- h) Kolluk Kuvvetlerine ve kontrol görevlilerine karşı 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu hükümlerine aykırı hareketlerde bulunulması,
- i) Hayvan hastalıklarının bulaşması ve yayılması gibi konulardaki zorunlu hallerin ortaya çıkması,
- j) Kiralanan alan üzerinde olağanüstü durumlarda zorunlu olarak başka bir tasarrufa ihtiyaç duyulması halinde sözleşmenin tek taraflı olarak feshedilmesi İl Komisyonu'nun inisiyatifindedir.
- k) 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na aykırı davranışta bulunanlar hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun ilgili maddelerince işlem yapılacaktır.

8.4 Kira Süresinin Uzatılması

- a) 2014/1 sayılı Mera, Yaylak ve Kışlakların Kiralanması Teknik Talimatı uyarınca göçerlere kiralanan alanlarda, sözleşme süresi bitmeden süre uzatımı talep edilmesi halinde;

sözleşme hükümlerinin yerine getirilmiş olması şartıyla İl Mera Komisyonu tarafından 1 yıla kadar uzatılabilir.

b) Göçerlerin süre uzatımı talebi olması durumunda, sözleşme süresi bitmeden süre uzatımı talep etmeleri gerekmektedir. Sözleşme süresi bittikten sonra yapılacak başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır.

c) Göçerlerin süre uzatımı talepleri İl Mera Komisyonunca değerlendirilecek ve göçerlerin sözleşme hükümlerini yerine getirip getirmediği, otlatma sezonu boyunca haklarında şikâyet alınıp alınmadığı, yapılan kontroller sırasında herhangi bir uygunsuzluk ile karşılaşılıp karşılaşılmadığı gibi hususlar göz önünde bulundurularak, süre uzatım talebi İl Mera Komisyonu tarafından değerlendirilecektir.

d) Yapılan değerlendirme sonucu, komisyonun gerekli görmesi durumunda sözleşme süresi 1 yıla kadar uzatılabilecektir. Sözleşme süresinin uzatılıp, uzatılmaması kararı İl Mera Komisyonu'nun inisiyatifinde olmakla beraber kesindir.

e) Sözleşme süresinin uzatılması durumunda ikinci ve müteakip yıllar kira bedelleri, cari yıl kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumu verileri esas alınarak, artışın yapılacağı ayda yayımlanan Üretici Fiyat Endeksi (bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim oranı) oranında artırılması suretiyle hesaplanacaktır.

f) İkinci ve müteakip yıllarda, sözleşmenin feshini gerektiren hususlardan herhangi birinin tespit edilmesi durumunda sözleşme feshedilecek ve gerekli yaptırımlar uygulanacaktır.

Madde 9. Özel Mülkiyete Haiz Taşınmazların Kiralanması

Mera Kanunu'nda özel mülkiyete ait taşınmazların kullanılması ve kiraya verilmesi ile ilgili bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak bu taşınmazlara, otlatılabilecek hayvan sayısından fazla hayvan sokulması halinde komşu meralar zarar görebileceğinden; 4342 sayılı Mera Kanunu'nun meraların korunmasını öngören maddelerine binaen komşu meraların korunması amacıyla il dışından gelen veya il içerisinde bir yerden başka bir yere nakledilen hayvanların geçişi ve otlatılması için İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinden hayvan tahdit raporu alınacaktır.

a) Özel mülkiyete ait çayır ve otlaklıkların kiralanması ile ilgili olarak kiralayanın müracaatına müteakip olarak İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne hazırlanacak hayvan tahdit raporunun tanziminden sonra bu taşınmazların kiralama takvimi, kiralaması, getirilecek hayvan sayısı, (tahdit raporunda belirlenen hayvan sayısını aşmayacak) hayvan sevk İşlemlerinde ilgili Valilik/Kaymakamlık yetkili olacaktır.

b) Özel mülkiyete ait çayır ve otlaklıkların kiralamalarının Valilik/Kaymakamlık izni ve bilgisi dışında yapılması halinde gerekli yasal işlem yapılacaktır.

c) Özel mülkiyete ait, yaylak ve otlaklıkların kiralamasında en az 250 (iki yüz elli) dekar yüz ölçüme sahip olması ve 250-500 dekar aralığındaki arazilerin ise etrafının çit ile

çevrilmesi, bütünlük arz etmesi, tapudaki vasfının çayır, otlakiye ve yaylak olması şarttır. Tapudaki vasfi tarla, ham toprak vasıflı araziler şahıslarca otlatmak amacıyla kiraya verilmeyecektir. Bu yerlerin kiralanması işleminde tapu kayıtları esas alınacaktır.

- d) İlimizde şahıslara ait tarla, ham toprak vasıflı özel mülkiyete ait taşınmazlarda, şahısların köy sürülerinden ayrı hayvan otlatmalarında 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun hükümleri ile İl/İlçe Murakabe Heyetleri kararları uygulanır.
- e) Hukuki açıdan dava konusu olan ve Mahkeme süreci devam eden mera, yaylak ve otlaklar (özel mülkiyete ait yerler dahil) kesinlikle kiraya verilmeyecektir.
- f) Özel mülkiyete ait çayır ve otlakileri kiralayan ve kiracılardan kiralama belgesi başvurularında aşağıdaki evraklar istenilecektir.
- Güncel tapu kaydı,
  - Hisseli taşınmazlarda bahse konu taşınmazı kiraya vermek isteyen hissedar diğer hissedarların tamamından imzalanmış muvaffakiyet, noter veya ilgili köy/mahalle muhtarı tarafından tasdik edilmiş muvafakat belgesi ve taahhütname,
  - Kiralama yapacak kişilerden, kiralamak istedikleri yeri, getirecekleri hayvan sayısını ve cinsini ayrıntılı olarak belirtilecekleri bir dilekçe,
  - Kiralayan ve kiraya veren şahıs tarafından taşınmaza komşu mera alanları ile şahıs parsellerine tecavüzün ve haksız otlatmanın önlenmesi amacıyla 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 19, 26 ve 27. maddeleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75. Maddesi ve 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanunu'nun ilgili maddelerine uymayı peşinen kabul ettiğine dair taahhütname istenecektir.
- g) Düzenlenecek olan Kiralama Belgesi'nde otlatma sezonu, getirilecek hayvan sayısı ve cinsi (tahdit raporunda belirlenen hayvan sayısı aşmayacak), hayvan sevk İşlemleri için gerekli bilgiler yazılacak ve İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından onaylanacaktır. Şehir dışından gelecek olan göçerler düzenlenen bu kiralama belgesi ile buldukları yerin İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne başvuru yapacaklar ve 5996 sayılı Kanun uyarınca, "Sağlık Raporu" ve "Yurt içi Canlı Hayvan Veteriner Sevk Raporu" alacaklardır. Sevk raporunu düzenleyen İller kiraladıkları alanın kiralama belgesini görmeden sevk raporu düzenlemeye özen göstereceklerdir.

Madde 10. Meraların Korunması

a) Mera Kanunu'nun 19'uncu maddesi gereğince; muhtarlar ve belediye başkanları mera, yaylak ve kışlakların ve sınır işaretlerinin korunmasından ve ayrıca tahsis amacına göre en iyi şekilde kullanılmasının sağlanmasında sorumludurlar.

b) Muhtarlar ve belediye başkanlıkları, mera, yaylak ve kışlaklara tecavüz olduğu takdirde durumu derhal Bakanlık İl/İlçe Müdürlüğüne, İl/İlçe Müdürlükleri de Valilik ve Kaymakamlıklara bildirmekle yükümlüdürler. Bu makamlarca, 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun, Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi uyarınca gerekli işlemler yapılacaktır.

c) Mera-yaylak alanlarında izinsiz olarak hayvan otlatanlara Mera Kanunu'nun 19'uncu maddesi gereği 3091 sayılı Kanun ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi gereğince işlem yapılacaktır. 2886 sayılı Kanun gereği mera-yaylağın ortalama ot verimi, merada otlayan farklı ırk özelliklerine sahip hayvanların tükettiği ot miktarı ve fazla hayvan otlatmadan dolayı merada oluşan zarar gereğince ecrimisil tespit edilerek ihbarname düzenlenerek verilen zarar ilgiliden tahsil edilecektir.

d) İkamet ettiği yerdeki mera alanında otlatmak amacıyla, satın alınan hayvanların, alındığı ay itibarıyla 3 (üç) ay öncesine ait İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinden alınacak (Bakanlığımız Hayvan Kayıt Sistemlerinden) belge ile güncel hayvan sayısını gösterir belgeleri, İl Mera Komisyonuna ibraz etmeleri gerekmektedir. Aksi takdirde getirecekleri hayvanları meraya çıkaramayacaklardır.

e) Yasaklanmış yerlerde hayvanlarını otlatmaya devam edenlerle, mera yaylak ve kışlak arazisini sürmek sureti ile tahrip edenler ve izinsiz inşaat yapanlar hakkında, illerde Valilik, ilçelerde Kaymakamlıklar tarafından 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun gereği işgal sonlandırılacak, 3091 sayılı Kanun'da öngörülen zaman aşımı nedeniyle işgal ve tecavüzü önlenemeyen taşınmazların tahliyesi; 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi ile 2886 sayılı Kanun'a ait Yönetmelik'in 77'nci maddesine göre sağlanacaktır ve Türk Ceza Kanunu'nun 154'üncü maddesi 2. fıkrasına göre suç duyurusunda bulunulacaktır. Belirtilen fiilleri işleyenleri zamanında duyurmayan Belediye Başkanı, muhtar, mera yönetim başkanı ve üyeleri gibi bu uygulamada görev ve sorumluluk verilen diğer kişiler hakkında genel hükümlere göre işlem yapılacaktır.

f) 4342 sayılı Mera Kanunu gereği mera, yaylak, kışlak, umuma ait çayır ve otlaklıklar, kanunda belirtilen amacı (otlatma ve/veya biçerek değerlendirme) dışında kullanılamaz. Bu alanlar üzerine ev, ahır, imalathane, tesis, kazı-dolgu, hafriyat dökümü, yol açımı vb. yapı inşaatı yapılamaz, sürülerek tarımsal faaliyette kullanılamaz, üzerine bağ, bahçe tesis edilemez.

g) Mera, yaylak, kışlak, çayır ve otlakların hukuki statüsü ve kullanım esasları 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 4'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre söz konusu alanlar özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zamanaşımı uygulanamaz ve sınırları daraltılamaz. Ancak, kullanım hakları kiraya verilebilir. Kiralamaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. 27/02/2013 tarihli ve 6443 sayılı Mera Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesi ile değişik dördüncü fıkra uyarınca; amacı dışında kullanılmak suretiyle vasıfları bozulan mera, yaylak ve kışlakların eski hâline getirilmesi amacıyla yapılan veya yapılacak masraflar, buna sebebiyet verenlerden tahsil edilir. Yapılan masraflar karşılığında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir. Yapılacak masraflar karşılığında tahsil edilen tutarlar ise il müdürlüklerince hazırlanan ıslah projelerine uygun olarak, ilgili yerin ıslah çalışmalarında kullanılmak üzere köy sandığında veya belediye bütçesinde açılacak hesaba gelir kaydedilir. Umuma ait çayır ve otlakların kullanılmasında ve bunlardan yararlanılmasında mera, yaylak ve kışlaklara ilişkin hükümler uygulanır. Hazırlanan ıslah projeleri uygulaması; "Çayır Mera Islah ve Amenajman Projeleri Uygulama Talimatı" (2021/12) esasları doğrultusunda yürütülecektir.

Çayır Mera Islah ve Amenajman Projeleri Uygulama Talimatının (2021/12) 23. maddesinin ikinci fıkrasında açıklanmış olan "... kiralama gelirleri, ihtiyaç halinde harcama cetvelleri düzenlemek sureti ile İl Mera Komisyonunca uygun görülen mera ıslah ve geliştirme işlerinde de kullanılabilir. İl Mera Komisyonu'nun uygun görüşü doğrultusunda mera ıslah ve geliştirmeye yönelik işlerin teknik takibi İl Müdürlüğü tarafından, bütçe harcamaları ise ilgili

köy veya belediyeler tarafından yapılacaktır.” Hüküm gereğince Kars İl Mera Komisyonu'nun uygun görüşü doğrultusunda mera ıslah ve geliştirmeye yönelik işlerin teknik takibi Kars İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından, bütçe harcamaları ise ilgili köy veya belediyeler tarafından yapılacaktır.

4342 sayılı Mera Kanunu kapsamındaki mera, yaylak, kışlak, umuma ait çayır ve otlaklıkların sürüm, ekim, dikim, inşaat vb. şekillerde kullanılarak işgal ve tecavüz sonucu tahrip edilerek vasıfları bozulan alanların kanunun 4'üncü maddesindeki belirtilen hususlar gereği tekrar eski haline getirilmesi için işgal eden kişiden tahsil edilecek geri dönüşüm bedelleri 2026 yılı Kars İli Yem ve Tarla Bitkileri Maliyet Cetvellerindeki verilerin ortalaması alınarak oluşturulan Birim Fiyat Cetveli aşağıdaki tablodaki haliyle gösterilmiştir.

1.Yıl Yapılacak İşlem	1 Dekar Maliyeti	Maliyet
İLK SÜRÜM	₺ 400,00	400,00
2. SÜRÜM	₺ 250,00	250,00
TIRMIK+MERDANE (2 KERE)	₺ 250,00	250,00
EKİM	₺ 200,00	200,00
TOHUM (ADİ FİĞ) 15 KG/DA.	₺ 1.350,00	1.350,00
AZOTLU GÜBRE	₺ 208,00	208,00
FOSFORLU GÜBRE	₺ 420,00	420,00
İŞÇİLİK+ TAŞ TOPLAMA+NAKLİYE	₺ 1.550,00	1.550,00
BEKLENMEYEN GİDERLER	₺ 400,00	400,00
TOPLAM		5.028,00
2.Yıl Yapılacak İşlem	1 Dekar Maliyeti	Maliyet
İLK SÜRÜM	₺ 300,00	300,00
2. SÜRÜM	₺ 200,00	200,00
TIRMIK+MERDANE (2 KERE)	₺ 250,00	250,00
EKİM	₺ 200,00	200,00
TOHUM	₺ 2.276,00	2.276,00
AZOTLU GÜBRE	₺ 208,00	208,00
FOSFORLU GÜBRE	₺ 420,00	420,00
İŞÇİLİK+NAKLİYE	₺ 950,00	950,00
BEKLENMEYEN GİDERLER	₺ 400,00	400,00
TOPLAM		5.204,00
Genel Toplam		10.232,00

Madde 11. Hayvan Sevk İşlemleri

a) Göçerler bulunduğu ilden başka bir ile götürecekleri hayvanlar için 31318 sayılı “Göçer Hayvanların Tanımlanması ve Nakilleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında belirlenen kriterler kapsamında hayvan nakillerini yaptıracak olup, “Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu” uyarınca geldikleri İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nden “Hayvan Sevklerine Mahsus Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporu” alacaklar ve bu raporu yanlarında bulunduracaklardır. Veteriner Sağlık Raporu olmayanlar hakkında 5996 sayılı Kanun gereği yasal işlem yapılacaktır. İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri göçerlerin başka ile götürecekleri hayvanlar için hayvan sevklerine mahsus Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporu düzenleyecekleri zaman, mutlaka kiralama belgelerini ibraz ederek rapor alacaklardır. Kiralama belgesi ibraz etmeyenlere hayvan sevk raporu verilmeyecektir.

b) Otlatma izni verilen göçerler, otlatma yerlerine getirecekleri hayvan sürülerini İl Hayvan Sağlığı Zabıtası Komisyon kararıyla belirlenen güzergahlardan motorlu araçlarla nakledeceklerdir. Dönüşlerde de motorlu araçların yanı sıra, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ihlal etmeyecek şekilde Karayoluna paralel olarak yaya götürülebilecektir. Bu kurala uymayanlar hakkında mücavir alan sınırları içerisinde Emniyet Müdürlüğüne, mücavir alan sınırları dışında ise Jandarma tarafından 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun ilgili hükümleri gereği işlem yapılacaktır.

c) Göçerlerin yayla ve kışlaklara hareket edecek olan büyükbaş ve küçükbaş hayvan sürülerinde Tarım ve Orman Bakanlığının zorunlu tuttuğu aşuların yapılmış olması mecburidir. Hayvanların yaylalara ve kışlaklara hareketinden önce buldukları bölgedeki İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne başvuruda bulunarak Veteriner Sağlık Raporu alacaklardır.

d) Konakladıkları süre boyunca yeni doğan buzağı, kuzu ve oğlaklarını kayıt altına aldıracaklardır.

- e) İl Jandarma Komutanlığı ve İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne Göçer Kontrol Noktaları belirlenecektir. Bu kontrol noktalarında İl Jandarma Komutanlığı tarafından yapılacak denetimde;
- Kimlik Belgesi,
  - Kiralama Belgesi,
  - Gideceği merayı kiraladığına dair sözleşme fotokopisi,
  - Hayvan sevk edilmesine mahsus Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporu, istenecek olup bu belgeleri eksik olanlar ile kira sözleşmesine uygun olmayan sayıda hayvan getirenlerin bölgeye girişlerine müsaade edilmeyecektir.

f) Göçerler, hayvanlarını kiralamış oldukları mera/yaylak alanına sevk yapacakları zaman, 24 saat öncesinde giriş yapacakları İl Kontrol Noktasının İlçe Kaymakamlığına veya İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne bildirimde bulunacaklardır. Ayrıca göçer kontrol noktalarına hafta içi günlerde ve gündüz saat 08:00-17:00 saatleri arasında varış yapacaklardır.

g) Sevk ve veteriner sağlık raporu düzenleyen İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü personeli düzenleyeceği Veteriner Sağlık Raporu'nun alt kısmında bulunan açıklama bölümüne Kiralama Belgesi'nde yazan bilgileri yazacaktır.

h) İl Mera Komisyonu tarafından ihalesi yapılan yayla/mera alanlarına gönderilecek hayvanlar ihalede belirtilen cins ve sayısına göre sevk edilecektir.

Madde 12. Hayvan Hastalıklarının Yayılmasının Önlenmesi

a) Hayvanlarda hastalıktan şüphe edildiğinde İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün ilgili birimlerine hemen haber verilecek ve veteriner hekim gelinceye kadar şüphelenilen hayvanlara karantina tedbirleri uygulanacaktır.

b) Hastalıktan şüpheli ve sağlıklı hayvanlar birbirlerinden ayrılarak, hastalığa yakalanan hayvanlar derhal ayrı bir bölümde tecride alınacak ve hiçbir şekilde ortak mera, yaylak ve sulama alanlarına çıkarılmayacaktır.

c) Tecritteki hayvanların bakımı için yeterli sayıda kişiler görevlendirilecek, bu işletmelere başkalarının girmesine müsaade edilmeyecek, bu kişiler diğer hayvanların bakımıyla ilgilenmeyecektir.

d) Hastalıktan şüpheli hayvancılık işletmesinde alınacak önlemler, hastalığın veya şüphe durumunun ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam edecektir.

e) Hastalık şüphesi olan hayvanlara verilecek yem ve suların kapları dışarı ile temas ettirilmeyecektir.

f) Gezici sürülerde hastalık çıkışından şüphe edildiğinde hayvan hareketi durdurulacak ve en yakın yerleşim birimindeki Muhtarlığa, Kolluk Kuvvetlerine veya İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne haber verilecektir. Bu sürede hasta hayvanlar diğerlerinden ayrılarak mera, yaylak ve sulama yerlerinden uzakta uygun bir yerde tecride alınacaktır.

g) Hastalık nedeniyle ani ölen hayvanlar derin çukurlara gömülmeli ve üzerlerine kireç ya da antiseptikler dökülmelidir. Bu durum derhal İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine ihbar edilecektir.

Madde 13. Çiftçi Mallarının Korunması

a) İlimizde ikamet eden veya il dışından hayvan otlatmak maksadıyla ilimiz mera, yaylak veya otlakilerine gelen göçerlerin hayvan nakletmeleri esnasında ekili-dikili ağaçlar, ziraatta kullanılan alanlar, su arkları, set ve bentler, hendek, duvar, tarla ve bahçe yolları gibi korunacak "çiftçi mallarına yapacakları" tecavüz ve verecekleri zararlar Çiftçi Mallarını Koruma Heyetleri tarafından zarar verenlerden ve ilgililerden koruma ücret tarifelerine göre tahsil edilecektir. Ayrıca 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümlerince işlem uygulanacaktır.

b) Çiftçi mallarına verilen zarar konusunda hak sahibi çiftçi, Köy/Mahalle muhtarı ile ihtiyari heyeti veya murakabe heyetleri ile o bölgedeki kolluk kuvvetleri müştereken gerekli tespitler yapılacak ve ilgili mevzuat çerçevesinde iş ve işlemler yapılarak zarar verenler hakkında adli mercilere suç duyurusunda bulunulacaktır.

Madde 14. Cezai Yaptırımlar ve Uygulamalar

a) Belediye başkanlıkları ve muhtarlar ilgili mevzuatlar ile bu emirde sorumlu kılındıkları iş ve işlemleri yerine getirmemeleri ve kiralama yetkisi bulunmadığı halde mera, yaylak, kışlak ve otlakiye alanlarını kiralamaları veya çıkar elde etmelerinin tespit edilmesi durumları ile her türlü hukuka aykırı davranışlarında ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli cezai işlemler yapılarak haklarında suç duyurusunda bulunulacaktır.

b) İlgili mevzuat ve bu emrin ilgili maddelerinde sorumlu, yetkili veya görevli kılınan memurlar ve diğer kamu görevlilerinin sorumluluklarını yerine getirmemesi veya yetkilerini kötüye kullanmaları ile her türlü hukuka aykırı davranışlarında ilgili mevzuat çerçevesinde idari ve adli işlem uygulanacaktır.

c) İlimiz mera ve yaylalarında aşırı otlatma baskısının önüne geçmek, hayvan hastalıklarının kontrolünü sağlamak ve yerli üreticilerimizin korunması amacı ile kaçak hayvan girişlerine müsaade edilmeyecektir. Bu nedenle; otlatma mevsiminde, mera kiralaması yapmış olan üreticilerin Veteriner Sağlık Raporu taleplerinin Mera Kiralama Belgesi görülmeden yapılmaması için tüm İl Tarım ve Orman Müdürlüklerine yazılı olarak bu husus bildirilecektir. Yol kontrol faaliyetleri esnasında ilimiz sınırları içerisinde yer alan mera ve yaylalara hayvan götürülmesi amacıyla geçiş yapılması durumunda; Veteriner Sevk Raporu, Hayvan Sevk Belgesi, Mera Kiralama Belgesi kontrolü sağlanarak kira sözleşmesinde yazan hayvan sayısının üzerinde hayvan sevkine izin verilmeyecektir. Kars ilindeki mevcut işletmesinde hayvanlarının olmadığı veya bulunduğu köyün otlatma kapasitesine uygun hayvanları haricinde daha sonra il dışı yetiştiricilerin hayvanlarını kendi üzerine almak suretiyle dışarıdan hayvan getirildiğinin tespiti halinde otlatma hakkının bulunmadığı gerekçesi ile hayvan sahiplerine 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 19., 26. ve 27. Maddesi gereği işlem tesis edilecektir. Otlatma mevsiminde otlatma hakkına riayet etmeyenler ve otlatma hakkının üstünde hayvan otlatanlar; 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 27. Maddesi uyarınca Bakanlık taşra teşkilatının teklifi ve valilik onayı ile en az 7 gün, en çok 30 gün süre ile geçici olarak, aynı fiilin tekrarı halinde ise yararlanma hakkı bir otlatma dönemi için iptal edilecektir. Mera, yaylalarda hakkı olmadığı halde hayvan sokulması ve otlatma hakkından fazla hayvan sokulması durumunda otlatma mevsimine riayet etmeyenler, yaya olarak göç edenler hakkında tespit edilen hayvan başına otlatma bedelinin 3 katı ceza uygulanarak 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 26'ncı maddesi uyarınca işlem tesis edilecektir.

d) Mera yaylak, kışlak ve otlakielere, izinsiz(kaçak) veya otlatma kapasitesinin üzerinde getirilen hayvanlarla ilgili olarak, ilgili Köy/Mahalle muhtarı yoksa köyde ikamet eden vatandaşlar ile o bölgedeki kolluk kuvvetleri nezaretinde, İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü personelleri tarafından müştereken gerekli tespitler yapıp tutanağa bağlanarak; 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 26'ncı maddesi gereğince 2026 yılında, İl Mera Komisyonu tarafından tespit edilen her 1 (bir) büyükbaş hayvan için günlük 440,00 TL'nin 3 (üç) katı ($440,00 \times 3 = 1.320,00$ TL), her 1 (bir) küçükbaş hayvan için belirlenen 44,00 TL'nin 3 (üç) katı ($44,00 \times 3 = 132,00$ TL), her 1 (bir) dana-düve için 198,00 TL'nin 3 (üç) katı ($198,00 \times 3 = 594,00$ TL) ve her 1 (bir) kuzu-oğlak için 17,60 TL'nin 3 (üç) katı ($17,60 \times 3 = 52,80$ TL) idari para cezası kesilir. Sürülerini çıkarmayan sürü sahiplerine, merada tespit edildiği günden itibaren, terk edinceye kadar, kaldıkları gün kadar otlatma bedeli cezası 3 katı uygulanır. Hayvanların çıkarılması içinde ilgili mülki amirlerce tahliye işlemleri gerçekleştirilecektir. Bu maddede belirtilen hususların uygulanmasında; görevli memur ve kolluk kuvvetlerine gerekli yardım ve kolaylıkların sağlanmasından başta Köy/Mahalle muhtarları sorumlu olacak, belirtilen hususlara uymayan Köy/Mahalle muhtarı, hayvan sahipleri, çobanlar ve işletme sahipleri olmak üzere ilgilileri hakkında gerekli yasal işlemler uygulanacaktır. Hayvanların meradan tahliye edilmesi sürecinde, hayvanlarda meydana gelebilecek zararlardan hayvan sahipleri sorumludur. Tahliye işlemi ihtiyacı duyulan nakliye ve işçilik ücreti hayvan sahiplerinden alınır. Hayvan hastalıkları nedeniyle bulunduğu merayı terk edemeyecek durumda ise izinsiz getirilen hayvanlar sahibine veya sorumlusuna yed-i emin olarak teslim edilir.

e) Hayvan sevk ve varış işlemleriyle ilgili olarak; 2025 yılı ve önceki yıllarda Kars ilindeki mevcut işletmesine il dışından fazla sayıda hayvan getirilmesi ve otlatma hakkı bulunmayan

yerde hayvan otlatılması sebebiyle Kars İl Mera Komisyonu tarafından idari para cezası uygulanan ve bu durumu istismar ederek son 5 (beş) yılda hakkında birden fazla işlem uygulanan şahısların, 5442 sayılı İl İdare Kanunu'nun 11. Maddesi (C) Fıkrasının "İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır..." hükmü gereği toplumsal refahın ve kamu düzeninin bozulmasına sebebiyet verilmemesi açısından hayvan sevk ve varışına izin verilmeyecektir.

f) Sahipsiz olarak başboş dolaşan hayvanlar Kolluk Kuvvetlerince tespit edilerek hayvanların kulak küpe numaraları veya Mikroçip numaraları ile birlikte tutanağa bağlanıp İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine bildirilecektir. İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri Kulak küpe numaraları ve Mikroçipler vasıtasıyla hayvan sahibinin tespit edilmesi halinde Kolluk Kuvvetlerine bildirilecek, Kolluk Kuvvetlerince Kabahatler Kanunu'na göre cezai işlem uygulanacaktır.

g) İdari para cezalarının tahsilinde Mera Kanunu'nun 26. ve 30'uncu maddelerinde sayılan gelir, ücret ve para cezalarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun'un hükümlerine göre takip ve tahsil edilecektir. Ancak 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 4'üncü maddesinde amaç dışı kullanım sonucu vasfı bozulan mera, yaylak ve kışlak alanlarının eski konumuna getirilmesi için yapılmış veya yapılacak olan masrafların takip ve tahsilini genel hükümlere göre yapılacaktır.

II. BÖLÜM

GEZGİNCİ ARICILIKLA İLGİLİ UYULMASI GEREKEN ESASLAR:

a) 03.06.2011 tarihli ve 639 sayılı Tarım ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 11.6.2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'na göre 30.11.2011 tarih ve 28128 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Arıcılık Yönetmeliği gereğince ilimizde 2026 yılında İlimiz arıcıları ile İl dışından gelen gezginci arıcıların uyacakları kurallar aşağıda belirtilmiştir.

b) Bu yazıda geçen kısaltmalar ve tanımlar 23.05.2024 tarih ve 32554 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Arıcılık Yönetmeliğindeki tanımlarda geçen kısaltma ve tanımlardır.

1. Gezginci arıcıların yerleştirilmelerinde, il/ilçe müdürlükleri yetkilidir.

2. İl ve İlçe Müdürlükleri; gezginci arıcıların konaklayacakları yerleri ve kapasiteleri, il/ilçe müdürlüğünde görevli arıcılık konusunda deneyimli iki teknik personel ve birlik/birliklerin temsilcilerinden oluşan en az üç kişilik bir komisyonla, bitki florası, topografik ve ekolojik yapısı, yerleşim birimleri varsa sabit arıcılara ait koloni varlığını da dikkate alarak belirler ve bunlar harita üzerinde işaretlenir. Orman bölgelerinin kapasiteleri belirlenirken Orman ve Su İşleri Bakanlığının temsilcisi de komisyonunda yer alır. Bölge koloni kapasitesi, flora varlığında kayda değer değişiklik olması (iklimsel veya yeni yerlerin açılması) durumunda güncellenir.

3. Bölgeler için koloni kapasitesi belirlenirken nektar ve polen veren tüm bitki varlığı göz önünde bulundurulur.

4. Arılıklar, arı kışlatma bölgelerinde flora kapasitesine bakılmadan en az 150 metre aralıkla yerleştirilir. Araziye özel durumlarda uzaklığı belirlemeye İl/İlçe müdürlüğü yetkilidir.

5. Belirlenmiş bölgede konaklayacak gezginci arıcı, konaklayacağı yer gerçek kişiye ait ise şahısla, köy tüzel kişiliği sorumluluğunda arazi ise köy muhtarlığıyla, diğer tüzel kişiliklere ait arazi ise yetkililerle, Devlet ormanlarında konaklayacak arıcılar da Bakanlığının ilgili birimleri ile anlaşma yapar.

6. Arı sevklerinde veteriner sağlık raporu düzenlenirken aktif arılı kovanların ve arıcıların Arıcılık Kayıt Sistemine kayıtlı olması koşulu aranacaktır. Arı yetiştiricileri birlik üyesi olmasalar dahi kovanlara Arı Yetiştiricileri Birliğinden temin edilen plakalar uygulanarak AKS' ye kayıt edilmesi sağlanacaktır.

7. Konaklayacağı yeri anlaşılarak belirleyen arıcı, çıkış yapacağı ilin İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne gideceği adresi sözlü ya da yazılı beyan ederek Hayvan Sevklerine Mahsus Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporu alır ve arılarını sevk eder. Rapordaki sevk adresi ile konaklayacağı adres aynı olmalıdır. Beş gün içerisinde konakladığı ilin il/ilçe müdürlüğüne, veteriner sağlık raporu ile başvurarak 23.05.2024 tarih ve 32554 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Arıcılık Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına dair Yönetmelik ekindeki EK-1'de yer alan Arı Konaklama Belgesini (AKB) alır. AKB'si olmayan arıcının veteriner sağlık raporu vize edilmez. Gezginci arıcılık yapan, kayıtlı olduğu adrese ve/veya kendi arazisine dönen arıcının da arı hareketlerinin kontrolü ve takibi için AKB alması gerekir."

8. Alınacak Hayvan Sevklerine Mahsus Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporunda belirtilen adresten farklı bir adreste usule aykırı yerleşen arıcının arıları, il/ilçe müdürlüğünün talebi ile mülki amirlikçe güvenlik güçleri marifetiyle bulunduğu yerden kaldırılır. İl/ilçe müdürlüğü, işgal edenler hakkında 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 154'üncü maddesine göre işlem yapılmak üzere, Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunur. Kaldırma sürecinde meydana gelen zarardan arıcı sorumludur. Nakliye ve işçilik ücreti arıcıdan alınır. Mücbir sebepten dolayı arısını izin aldığı adres dışına götürmek zorunda kalan arıcıya il/ilçe müdürlüğünce mazeretinin uygun görülmesi durumunda cezai işlem uygulanmaz, arıcı beş gün içerisinde izin aldığı adrese sevk edilir **ve 5996 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinin ilgili fıkraları uygulanır.**

9. AKB işlemlerini arıcı adına üçüncü şahıslar takip edebilir.

10. Arazi sahipleri dışında herhangi bir muhtarlık ile kamu kurum ve kuruluşunca, arıcıdan konaklama ücreti dâhil hiçbir ad altında ücret alınmaz.

11. Konaklanan bölge için belirlenmiş koloni kapasitesi üzerindeki yerleşim taleplerine il/ilçe müdürlüklerince izin verilmez. Ancak konaklama planlamasında il/ilçe müdürlükleri sadece en son gelen arıcıyı mağdur etmeyecek şekilde bölge koloni kapasitesi üzerinde konaklama müsaadesi verir.

12. Gezginci arıcılık yapan üreticiler, konaklama yapılan yerlerde arıların çevreye zarar vermemesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Arı konaklatılan alanlarda otlayan hayvanların arıdan zarar görmemesi için tedbirleri almak hayvan sahiplerinin sorumluluğundadır.

13. Arı gen kaynaklarının tespiti ve yerinde korunması amacıyla izole bölgeleri, bilimsel çalışmalar sonucunda oluşturulacak komisyon kararı doğrultusunda Bakanlık belirler. Komisyon, Hayvancılık Genel Müdürlüğüne; üniversite, birlik ve ilgili kurum ve kuruluşlardan temsilcilerin katılımıyla oluşturulur. İzole bölgelere dışarıdan arı girişleri yasaktır. İl/ilçe Müdürlükleri, ilan edilen izole bölgeye yasa dışı girenler hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 154'üncü maddesine göre işlem yapılmak üzere Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunur. İlimize sınır olan Ardahan İli Kafkas Arısı Gen Merkezi; izole bölge kapsamında olduğundan Ardahan iline sınır olan, Susuz İlçesi Kızıroğlu, Küçükçatak, Büyükçatak köyleri, Merkez ilçe Davulköy, Küçükboğatepe, Büyükboğatepe köyleri ve Arpaçay ilçesi Kakaç, Gülyüzü, Bozyiğit ve Doğruyol köyleri tampon bölge olarak il dışından gelecek gezginci arıcılara kapatılmıştır.

14. Arılıklar, trafiğin yoğun olduğu bölgelerde yoldan en az 200 metre, stabilize ara yollarda en az 30 metre, toplu otlatma yapılan hayvan meralarına en 500 m, salgın arı hastalıkları ve yağmacılığı önlemek için iki aralık mesafesi en 2000 m uzaklığa yerleştirilir.

15. Gezgin arıcılık yapan arıcılar, arılarını çevreye rahatsızlık vermeyecek şekilde meskûn mahal dışında bir yere yerleştirir. Ayrıca turistik amaçlı kullanılan sosyal tesislerin (Kütük Ev vb.) 2500 metre uzağına yerleştirir. Sabit arıcılar ise kolonilerini köy ve beldelerde çevreye rahatsızlık vermeyecek şekilde ve insanların toplu olarak hizmet aldıkları cami, okul, sağlık ocağı, karakol gibi benzeri alanlardan en az 200 metre uzağına yerleştirir. Yerleşimin dağınık olduğu bölgelerde ise bu mesafe en yakın eve en az 50 metre olmalıdır.

16. Meskûn mahal ve mücavir alan sınırları içinde arı konaklatılmasında ortaya çıkan ihtilafların giderilmesinde il/ilçe müdürlükleri yetkilidir.

17. Arılığın yerleşim yerinin komisyon tarafından onaylanması durumlarında, yaşanacak herhangi bir olumsuzluk arıcının sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

18. Devlet ormanlarında konaklayacak arıcıların izin ile ilgili usul ve esasları ile arı konaklama yer tanzimi, arılık içme suyu ve ulaşım yolları Tarım ve Orman Bakanlığınca (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü) sağlanır.

19. 01/07/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca ilan edilen Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahalarındaki arıcılık faaliyetleri, ilgili mevzuat çerçevesinde hazırlanan Yönetim ve Gelişme Plan Kararları çerçevesinde yapılır.

20. Bölgenin bitki florası, topografik ve ekolojik yapısına arının floradan etkin yararlanma uçuş mesafesine bağlı olarak il/ilçe Müdürlüğü arılıklar arası mesafeyi bölgesel olarak belirler.

21. Mevcut imkânlar ölçüsünde arılıkların ilaçlama yapılan alanlardan uzak yerlerde bulunmasına özen gösterilir. Zirai mücadele yapılacak yerlerdeki ve çevresindeki arıcılara, mücadele yapacak kuruluş ve şahıslar tarafından yedi gün önceden, ilaçlama programına alınan bölgenin genişliği, kullanılacak ilacın cinsi, atılma zamanı, etki süresi ile bal arılarına olan etkisi duyurulur. Arıcılar, il/ilçe müdürlüklerinden, buldukları yöredeki mücadele programları hakkında bilgi alır. Bitki koruma ürünleri, kullanıma arz edilen hâliyle ve etiketinde belirtilen tavsiyelere göre uygulanır. Buna aykırı uygulamalarda sorumluluk uygulayana ve uygulanmasına izin verene aittir. Kullanılan bitki koruma ürünlerinin artık ve ambalajları kullanımcıları tarafından uygun şekilde imha edilmek zorundadır. Zirai mücadelede bal arılarını korumak için öncelikle sıvı ilaç kullanılır. İlaçlamalar sırasında arıların su içtiği kaynaklara ilaç bulaştırılmaz. İlaçlamalar akşamüzeri veya sabah erken saatlerde, arıların uçuş yapmadıkları

zamanlarda uygulanır. Bitki koruma ürünlerini etiket bilgilerine uygun şekilde kullanmayanlar ve bitki koruma ürünlerinin artık ve ambalajlarını Bakanlıkça belirlenen esaslara göre imha etmeyenler hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 39'uncu maddesine göre işlem yapılır.

22. İl ve ilçe müdürlükleri, arıcıların ilgili mevzuata uygun olarak bal üretimi yapmaları için gerekli tedbirleri alır, denetimleri yapar. Ayrıca diğer arı ürünlerinin yurt içi denetim ve kontrollerini 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu çerçevesinde yürütür.

23. Arıcılar, veteriner tıbbi ürünlerinin kullanımında, ilgili mevzuata riayet etmek, kullandıkları veteriner tıbbi ürünleri kayıt altına almak, reçeteleri muhafaza etmek ve denetimlerde Bakanlığa sunmak zorundadır.

24. İl/ilçe müdürlükleri; üretilen arı, arı ürünleri ve arıcılıkla ilgili her türlü alet, makine, petek, kovan ve arıcılık malzemesini, arıcılık konusunda yetişmiş personel aracılığıyla kontrol ettirmeye ve rapor tanzimine yetkilidir.

25. Birincil arı ürünlerinin nakli "Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik" gereği aşağıdaki şekilde yapılır.

- (a) Birincil arı ürünlerinin üretici dışındaki gerçek veya tüzel kişiler tarafından il içi nakillerinde müstahsil makbuzu, fatura, irsaliye veya irsaliyeli fatura bulundurulması zorunludur. Bu belgeler iller arası sevklerde veteriner sağlık raporuna çevrilir.
- (b) Üreticinin kendine ait olan birincil arı ürünlerinin il içi nakillerinde nakil beyannamesi bulundurulması zorunludur. Nakil beyannamesi iller arası sevklerde veteriner sağlık raporuna çevrilir.
- (c) Birincil arı ürünlerinin 5996 sayılı Kanun kapsamında kayıt veya onayı yapılmış işletmelerde paketlenip etiketlenmesi durumunda veteriner sağlık raporu aranmaz.
- (d) Zati ihtiyaç (Ticarete konu olmamak kaydı ile balda 30 kg) kabul edilen hayvansal ürünler için veteriner sağlık raporu aranmaz. Hastalık sebebi ile hayvan sağlık zabıtası komisyonlarınca alınan kararlar dışında, köylerden pazarlara getirilen bal için herhangi bir belge aranmaz, bu madde için veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

SONUÇ:

Yukarıda açıklanan emirlere uymayanlar hakkında başka bir kanunda özel hüküm olmamak kaydıyla ilgili maddelerdeki yasal yaptırımlar dışında 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci maddesinin (C) fıkrası ile 66'ncı maddesi delaletiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32'nci Maddesi ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 265'inci maddesi uyarınca "görevi yaptırmamak için direnme" suçundan işlem yapılacaktır. Ayrıca görevini kötüye kullanan muhtarlar ve diğer kamu görevlileri hakkında da 4483 sayılı Kanuna göre; Valilik ve Kaymakamlıklarca gerekli işlemler yapılacaktır. Valilik Genel Emri, İl/İlçe Belediye Binalarında 15 gün süreyle askıya çıkarılacak, Belediye hudutları haricinde Jandarma Teşkilatı ve Kaymakamlar tarafından köy muhtarlarına, halka ve ilgililere duyurularak tebliğ-tebellüğ ve ilan belgelerinin birer sureti Valiliğimize gönderilecektir. Kiralama sonucu ilgili yeri kiralayan kiracılara bu Emir sözleşmeden hemen sonra İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından tebliğ edilecek ve tebliğ edildiğine dair tutanak altına alınacaktır.

Bu Emrin yürütülmesinden Kars Valiliği ve ilgili birimler sorumludur.

Yeni dönemi kapsayan Valilik Genel Emri yürürlüğe girinceye kadar, mevcut düzenlemelerin sürekliliğini sağlamak amacıyla bir önceki yıla ait Genel Emir hükümleri uygulanmaya devam olunur.

Ziya POLAT
Vali

ÖN YÜZÜ

ARKA YÜZÜ

T.C	TALİMAT 1.KARTIN ÖN YÜZÜNDE AÇIK KİMLİĞİ YAZILI ŞAHIS ..... İLÇESİ.....KÖYÜ ÇOBANIDIR. 2.BU KART HER ZAMAN ÇOBANIN YANINDA BULUNACAK ARAMA VE KONTROLLERDE GÖSTERİLECEKTİR. 3. DÖNEM SONUNDA KARTLAR SÜRÜ SAHİPLERİNCE .....İLÇESİ/ .....MUHTARLIĞINA TESLİM EDİLECEKTİR.
..... KÖYÜ MUHTARLIĞI	
ÇOBAN TANITMA KARTI	
T.C.No :	
ADI SOYADI :	
BABA ADI :	
D.YER-TAR. :	
FOTOĞRAF	
SÜRÜ SAHİBİNİN	
ADI SOYADI :.....	
KÖYÜ :.....	
SÜRÜ SAYISI :	
B.BAŞ H. :	
K.BAŞ H. :	
SÜRÜ OTLATILDIĞI	
MEVKİİ :	
İŞ BU BELGE .../.../2026 ile ... /..... /2026 TARİHLERİ	
ARASI GEÇERLİDİR	
<u>TASDİK OLUNUR.</u> ..... Muhtarı İMZA	